

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 5.10.2021
COM(2021) 615 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

EU:s strategi för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv (2021-2030)

”Antisemitismen slår mot våra mest centrala värderingar: medmänsklighet, religionsfrihet, jämlikhet. Detta gör antisemitismen till ett gift i vårt samhälle. Det är upp till oss alla att bekämpa den. Förebygga den. Och utrota den.”

— Ursula von der Leyen, Europeiska kommissionens ordförande
Bryssel den 3 februari 2021

”Det hat som börjar med judar slutar aldrig med judar. Vi gör ett stort misstag om vi anser att antisemitism är ett hot bara mot judar. Det är först och främst ett hot mot Europa och mot de friheter som det tog århundraden att uppnå.”

— Rabbi Jonathan Sacks
Europaparlamentet, den 27 september 2016

FÖR ETT EU FRITT FRÅN ANTISEMITISM

Europas judar och judiska gemenskaper har bidragit till den sociala, politiska, ekonomiska, vetenskapliga och kulturella utvecklingen i Europa under mer än två tusen år och är en ouplöslig del av Europas identitet. Gustav Mahler, Sigmund Freud, Hannah Arendt och Simone Veil är bara några av de judar som har berikat Europas kulturella, intellektuella och religiösa arv.

Samtidigt har antisemitism förekommit i Europa i århundraden och yttrat sig i form av utvisningar, förföljelser och pogromer. Detta fick sin kulmen i förintelsen, som satt en outplånlig prägel på Europas historia och ledde till att judiskt liv och kulturarv uttraderades i många delar av Europa. Europeiska unionen har sina historiska rötter i andra världskriget och europeernas entydiga åtagande att se till att sådana grymheter aldrig inträffar igen.

Antisemitismen upphörde dock inte med förintelsen. Generationer efter förintelsens¹ upphörande är antisemitismen oroväckande nog på uppgång, både i och utanför Europa.

Europeiska unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive rättigheter för personer som tillhör minoriteter. Den vänder sig entydigt emot alla former av hat och diskriminering oavsett grund, exempelvis ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, kön, sexuell läggning, ålder eller funktionshinder.

Antisemitism är oförenlig med Europas grundläggande värden. Den utgör ett hot inte bara mot judiska gemenskaper och judiskt liv, utan även mot ett öppet och mångfasetterat samhälle, mot demokratin och den europeiska livsstilen. Europeiska unionen är fast besluten att sätta stopp för det.

---

¹ Shoah är hebreiska för katastrof, medan Holocaust kommer från grekiskan och betyder ”brännoffer”. I denna strategi används båda begreppen i den engelska versionen. I den svenska används ”förintelsen” (som är en direktöversättning av det tyska ordet *Vernichtung*) för båda. <https://aboutholocaust.org/en/facts/what-is-the-difference-between-holocaust-and-shoah>.

Varannan europé betraktar antisemitism som ett problem.

Nio av tio judar anser att **antisemitismen har ökat** i deras land.

85 % av judarna ser **antisemitismen** som ett **allvarligt problem**².

Nutida antisemitism förekommer i många olika former, gamla och nya: hatpropaganda på nätet, hatbrott och attacker mot judar, deras egendom och institutioner samt skändning av synagogor, kyrkogårdar och minnesmärken. Det förekommer i judiska personers vardag, i form av kommentarer eller handlingar i förbigående på arbetsplatsen, vid privata samtal, på offentliga platser, i medier och i samband med idrott och kultur eller när judar utövar sin religion. Antisemitism yttrar sig som diskriminering på grund av ras, etnisk bakgrund eller religiös tillhörighet, stereotypa föreställningar och hat mot judar och personer som uppfattas som judiska. Det kan leda till våldsamma och dödliga attacker, såsom de mot Ozar Hatorah-skolan i Toulouse 2012, judiska museet i Bryssel 2014, Hyperkasher i Paris 2015 och synagogan i Halle 2019.

Covid-19-pandemin har dessutom visat hur gamla antisemitiska fördomar kan dyka upp och underblåsa nya konspirationsmyter och hat online och offline. Judarna har varit en av de folkgrupper som angripits mest under pandemin. De har falskeligen anklagats för att ha skapat viruset och för att utveckla vacciner för att göra vinst³. Detta förvärras av jämförelser mellan pandemiåtgärder och den politik som ledde till folkmordet på det judiska folket⁴ på ett sätt som förminskar och trivialiserar erfarenheterna hos förintelsens offer och överlevande⁵.

Hatpropaganda och våld är lätta att identifiera, men en utbredd okunskap och likgiltighet i vårt samhälle ger utrymme för antisemitismen att blomstra och till och med växa om man inte tar itu med den. Vi har alla ett ansvar för att kontinuerligt informera och utbilda såväl unga som gamla. Detta är nu särskilt viktigt eftersom de generationer som upplevde förintelsen nästan är borta, vilket gör det ännu svårare att förmedla förstahandserfarenhet och de viktigaste lärdomarna till kommande generationer.

Judiskt liv i EU under det 21:a århundradet

Före andra världskriget levde uppskattningsvis 9,5 miljoner judar i Europa. Sex miljoner judar mördades systematiskt av nazisterna och deras medlöpare i förintelsen. I dag beräknas den judiska befolkningen i EU uppgå till 1,5 miljoner människor⁶.

I dag är den judiska kulturen åter mycket livaktig i Europa. Under de senaste årtiondena har många europeiska länder upplevt en pånyttfödelse av judiskt liv och judisk kultur. Den judiska identiteten har stärkts och är en integrerad del av det europeiska samhället. Det

² [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januari 2019](#) och *Experiences and perceptions of antisemitism Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU*, 2018 ([Andra FRA-undersökningen 2018](#)).

³ [Coronavirus and the plague of antisemitism](#), Community Security Trust, 2021.

⁴ Till exempel genom att bära en gul davidstjärna med ordet "ovaccinerad" skrivet med bokstäver som liknar det hebreiska alfabetet.

⁵ [The rise of antisemitism online during the pandemic - A study of French and German content](#), juni 2021.

⁶ Storleken på de judiska gemenskaperna i medlemsstaterna varierar kraftigt. Omkring en halv miljon judar bor i Frankrike, medan de minsta gemenskaperna bara har några tusen eller ibland bara några hundra medlemmar, ofta till följd av förintelsen.

[Jews in Europe at the turn of the Millennium. Population trends and estimates](#) Sergio DellaPergola och Daniel Staetsky, JPR European Jewish Demography Unit, oktober 2020.

ökande antalet antisemitiska attacker⁷ har dock även lett till en ökad rädsla bland de judiska gemenskaperna⁸, och ytterligare säkerhetsåtgärder för judiska lokaler har varit nödvändiga.

Under de senaste åren har den judiska befolkningen i EU minskat, till stor del på grund av migration till länder utanför EU⁹. Detta är kopplat till flera faktorer¹⁰, särskilt säkerhetsproblem, samt till vissa regeringars bristande beslutsamhet att motverka antisemitism¹¹ och politiseringen av offentliga debatter kring judiska sedvänjor och traditioner.

Intensifiera kampen mot antisemitism

Antisemitismen har under de senaste 20 åren tagits upp som en del av Europeiska unionens arbete mot rasism¹². Med hänsyn till den betydande ökningen av antisemitism har insatserna för att ta itu med den intensifierats under de senaste åren och kampen mot antisemitism har hamnat högt upp på EU:s politiska dagordning. År 2015 utsåg Europeiska kommissionen den första samordnaren någonsin för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv. I juni 2017 antog Europaparlamentet en resolution om bekämpning av antisemitism¹³ och i december 2018 antog rådet ett uttalande om kampen mot antisemitism¹⁴. För att stödja genomförandet av förklaringen inrättade kommissionen en tillfällig arbetsgrupp för bekämpning av antisemitism¹⁵ i vilken både medlemsstaterna och judiska samfund är företrädade. I december 2019 blev kampen mot antisemitism en del av ansvarsområdet för kommissionens vice ordförande med ansvar för främjande av vår europeiska livsstil, vilket signalerade avsikten att motverka antisemitism som en övergripande prioritering. I december 2020 antog rådet ytterligare ett uttalande med inriktning på att integrera kampen mot antisemitism i alla politikområden¹⁶. Detta har stärkts genom antagandet av en rad strategier för att främja ett jämlikhetspaket för unionen genom ett intersektionellt perspektiv¹⁷.

Den fortsatta och ökande antisemitismen kräver mer kraftfulla insatser på EU-nivå. Med denna strategi, som är den första i sitt slag, är kommissionen fast besluten att avsevärt intensifiera kampen mot antisemitism och bidra till att skapa ett inkluderande samhälle grundat på jämlikhet och respekt, för att säkerställa goda framtidsutsikter för judarna i Europa.

---

⁷ [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#), Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA).

⁸ Under 2013 uppgav 33 % av de tillfrågade att de kände oro för att bli fysiskt attackerade. Under 2018 ökade denna siffra till 40 %. *Discrimination and hate crime against Jews in EU Member States: experiences and perceptions of antisemitism*, 2013 ([Första FRA-undersökningen 2013](#)); ([Andra FRA-undersökningen 2018](#)).

⁹ [Are Jews leaving Europe?](#), Daniel Staetski, JPR Report, januari 2017.

¹⁰ [International Migration of Jews](#) Sergio DellaPergola, 2007.

¹¹ 70 % av de svarande i [den andra FRA-undersökningen 2018](#) ansåg att myndigheterna i deras land inte bekämpar antisemitism på ett effektivt sätt.

¹² Efter antagandet år 2000 av direktiven om likabehandling oavsett ras och om likabehandling i arbetslivet kallade kommissionens ordförande Romano Prodi till en särskild högnivåkonferens 2004 ”Europa – mot antisemitism och för en union av mångfald”. Samma år utarbetade Europeiska centrumet för övervakning av rasism och främlingsfientlighet en arbetsdefinition av antisemitism som senare utgjorde grunden för IHRA:s (*International Holocaust Remembrance Alliance*) arbetsdefinition av antisemitism.

¹³ [Europaparlamentets resolution av den 1 juni 2017 om bekämpning av antisemitism](#).

¹⁴ [Rådets förklaring om kampen mot antisemitism](#), 6 December 2018.

¹⁵ [Europeiska kommissionens arbete för att bekämpa antisemitism](#).

¹⁶ [Rådets förklaring om integrering av kampen mot antisemitism i alla politikområden](#), 2 december 2020.

¹⁷ Sedan 2020 Jämställdhetsstrategin för 2020–2025, handlingsplanen mot rasism 2020–2025, den strategiska ramen för romers jämlikhet, inkludering och delaktighet 2020–2030, jämlikhetsstrategin för hbtqi-personer (2020–2025) och strategin för rättigheter för personer med funktionsnedsättning 2021–2030. Dessutom inrättade Europeiska kommissionen en arbetsgrupp för jämställdhet och utsåg en samordnare för antirasism.

Strategin bygger på ett brett samråd¹⁸ med berörda parter. Kommissionen uppmanar EU-institutionerna, medlemsstaterna, internationella organisationer och alla aktörer i det civila samhället samt medborgare att **engagera sig för en framtid som är fri från antisemitism i och utanför EU**. Kommissionen kommer att föra en regelbunden dialog med Europaparlamentet och medlemsstaternas nationella parlament för att uppmuntra till förnyade insatser för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv. Med full respekt för nationella befogenheter fastställs genom denna strategi den politiska ramen för kommissionen för perioden 2021–2030. Syftet är att stödja och uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och alla berörda parter.

Avgörande är att denna strategi går längre än att enbart reagera på antisemitism och trappar upp insatserna för att aktivt förebygga och bekämpa den i alla dess former och se till att det judiska livet kan fortsätta att utvecklas i ett inkluderande och diversifierat EU. Strategin består av tre pelare:

1 – Förebygga och bekämpa alla former av antisemitism

2 – Skydda och främja judiskt liv i EU

3 – Främja utbildning om, forskning kring och minnet av förintelsen

Denna strategi syftar också till att ge EU en stark ledande roll i den **globala kampen mot antisemitism** och komplettera EU:s åtgärder med internationella insatser inom alla de tre pelarna.

Alla former av hat undergräver en persons värde och är oförenliga med vad EU står för. Strategin är en del av kommissionens insatser för att bekämpa alla former av hat, diskriminering och rasism. Den kompletterar EU:s handlingsplan mot rasism 2020–2025, eftersom rasism också kan kombineras med diskriminering och hat på andra grunder, bland annat religion eller trosuppfattning. Detta måste beaktas genom en intersektionell strategi¹⁹ för att verkligen bana väg för ett EU fritt från antisemitism, främja judiskt liv i all dess mångfald och uppnå konkreta förbättringar för judiska medborgare och deras framtid i Europa. I vissa fall kommer strategin också att ta hänsyn till likheter mellan erfarenheterna av diskriminering av judar och andra etniska eller religiösa minoriteter.

I. FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA ALLA FORMER AV ANTISEMITISM

”Vi får inte glömma: Det som skadar offret mest är inte förtryckarens grymhet utan tystnaden hos åskådaren.”

– Elie Wiesel

Nutida antisemitism förekommer i radikala och marginella grupper knutna till högerextremism, vänsterextremism eller islamistisk extremism. Den kan gömma sig bakom antisionism men också påträffas i samhällets mitt²⁰. Antisemitiskt tal och beteende kan vara öppet eller förtäckt, medvetet eller omedvetet. Antisemitism kan ta formen av olagliga handlingar, som är straffbara enligt EU-lagstiftning och nationell lagstiftning. Uttryck för

---

¹⁸ Strategin baseras på ett [brett samråd](#) som omfattar nationella och regionala myndigheter, judiska gemenskaper och organisationer, oberoende experter och forskare, Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, internationella organisationer och andra aktörer (se den sammanfattande rapporten [här](#)).

¹⁹ Se t.ex. Graham, D. och Boyd, J., [”Understanding more about antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of European Jews vary by gender, age and religiosity?”](#) - Institute for Jewish Policy Research, 2017.

²⁰ Ytterligare information om utövare av antisemitism, se [andra FRA-undersökningen 2018](#).

antisemitism kan inbegripa Israelrelaterad antisemitism²¹, den vanligaste formen av antisemitism som judar möter på nätet i dagens Europa²². Långlivade antisemitiska konspirationsmyter och desinformation är inte nödvändigtvis olagliga men ändå till stor skada. De vidmakthåller fördomar och stereotyper och kan leda till diskriminering, marginalisering, radikalisering och hatbrott.

Sedan 2017 har kommissionen använt den icke rättsligt bindande arbetsdefinitionen av antisemitism från *International Holocaust Remembrance Alliance* (IHRA:s definition)²³ som ett praktiskt vägledande verktyg och en grund för sitt arbete med att bekämpa antisemitism²⁴. IHRA:s definition är det riktmärke som används för att främja en rättighetsbaserad och offercentrerad strategi²⁵. I januari 2021 offentliggjorde kommissionen i samarbete med IHRA *Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism*²⁶, som ger en översikt över god praxis från hela Europa när det gäller användningen av definitionen i internationella organisationer, nationella förvaltningar, det civila samhället och judiska gemenskaper²⁷.

1.1. Bekämpning av antisemitism inom alla politikområden och mobilisering av EU-medel

Att ta itu med antisemitismen är en komplex utmaning. Dess mångfasetterade yttringar och dess utbredning över hela det sociala och politiska spektrumet kräver ett övergripande svar, som sträcker sig från en solid rättslig ram som genomdrivs ordentligt, till säkerhetsaspekter, utbildning och integrationspolitik, för att nämna några.

Kommissionen kommer därför systematiskt ta hänsyn till kampen mot antisemitism när den utarbetar politik, lagstiftning och finansieringsprogram, och uppmanar andra EU-institutioner att samarbeta för att stärka verktyg och praxis för integrering av relevanta aspekter härvidlag. Dessutom har medlemsstaterna redan åtagit sig att förebygga och bekämpa alla former av antisemitism genom nya nationella strategier, eller genom åtgärder inom ramen för befintliga nationella strategier, och/eller handlingsplaner för att förebygga rasism, främlingsfientlighet, radikalisering och våldsam extremism²⁸. För att dessa strategier ska få genomslag måste de omfatta riktade åtgärder och stödjas med lämplig finansiering. Antagandet av IHRA:s

---

²¹ Terminologi som används av många berörda parter, i linje med IHRA:s definition, t.ex. anklagelser om att judiska medborgare skulle vara mer lojala mot Israel, eller mot judars påstådda prioriteringar i hela världen, än mot deras egna länders intressen; påståenden om att staten Israels existens är ett rasistiskt projekt; hållningen att judarna är kollektivt ansvariga för staten Israels ageranden.”

²² 79 % av Europas judar känner sig anklagade för något som staten Israel har gjort. 69 % säger att den arabisk-israeliska konflikten inkräktar på trygghetskänslan ([Andra FRA-undersökningen 2018](#)).

²³ Definitionen lyder: ”*Antisemitism är en bestämd uppfattning om judar som kan uttryckas som hat mot judar. Språkliga och fysiska uttryck för antisemitism riktas mot judiska eller icke-judiska personer och/eller deras egendom samt mot judiska institutioner religiösa samlingsplatser.*” [IHRA Definitionen](#) omfattar ett antal beskrivande exempel.

²⁴ IHRA:s definition godkändes genom rådets förklaringar [2018](#) och [2020](#) och Europaparlamentets [resolution](#) av den 1 juni 2017. Den används för utbildning och fortbildning om samt avslöjande av antisemitism och har ingen betydelse för rättsliga definitioner på EU-nivå eller nationell nivå som fastställer i vilken utsträckning ett beteende eller språkbruk skulle utgöra olaglig diskriminering, hatpropaganda, partisk motivering för ett hatbrott eller olagliga uttryck för antisemitism.

²⁵ Andra definitioner av antisemitism har tagits fram helt nyligen, t.ex. Nexusdokumentet (2020) och Jerusalemdeklarationen om antisemitism (2021).

²⁶ [Handbook for the practical use of the IHRA working definition of antisemitism](#).

²⁷ De [General allmänna policyrekommendationer om förebyggande och bekämpning av antisemitism](#) som Europarådets kommission mot rasism (ECRI) offentliggjorde den 14 september 2021 kan också tjäna som användbar referens.

²⁸ [Rådets förklaring om integrering av kampen mot antisemitism i alla politikområden](#), 2 december 2020.

definition²⁹ och utnämningen av särskilda sändebud eller samordnare i alla medlemsstater är också nödvändiga inslag för att få till stånd effektiva åtgärder på nationell nivå.

Ett ökat deltagande av det civila samhällets organisationer och judiska gemenskaper är avgörande för att strategin ska bli framgångsrik. Kommissionen strävar efter att stärka det aktiva samarbetet med dem och ge ekonomiskt stöd till initiativ på alla områden som omfattas av strategin.

Riktade åtgärder kommer att genomföras genom en rad olika EU-finansieringsprogram³⁰, särskilt **programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden (CERV)**³¹, som med en budget på **1,55 miljarder euro är det största finansieringsprogrammet någonsin för att främja grundläggande rättigheter**. Dessutom kommer relevanta åtgärder att stödjas genom EU-program som programmet Rättsliga frågor, Horisont Europa, Kreativa Europa, Erasmus+, Fonden för inre säkerhet, sammanhållningsfonderna, instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete samt instrumentet för stöd inför anslutningen (IPA). Dessutom kan kommissionen genom instrumentet för tekniskt stöd finansiera strukturreformer i medlemsstaterna, även på flerlandsbasis, för att förbättra samarbetet och bygga vidare på bästa praxis i kampen mot diskriminering och antisemitism.

Alla åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att genomföra EU:s fondprogram måste till fullo respektera principen om icke-diskriminering. I synnerhet måste EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna, som förbjuder all diskriminering på grund av bland annat ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, respekteras under utarbetandet, genomförandet, övervakningen, rapporteringen och utvärderingen av programmen. Vid överträdelse av EU:s antidiskrimineringsregler, inbegripet diskriminering av personer med judisk bakgrund på grund av deras religion eller etniska tillhörighet, kan finansieringen avbrytas. Kommissionen och medlemsstaterna övervakar efterlevnaden av dessa regler för alla EU-finansierade program.

För att stödja genomförandet av denna strategi och bidra till att samordna medlemsstaternas insatser kommer kommissionen att formalisera den tillfälliga **arbetsgruppen för bekämpning av antisemitism** som en permanent struktur som sammanför medlemsstater, företrädare för judiska gemenskaper och andra berörda parter.

Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter kommer också att stödja EU och medlemsstaterna med faktaunderlag, stöd och sakkunskap vid övervakningen av genomförandet av denna strategi och av nationella strategier eller handlingsplaner för bekämpning av antisemitism.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Anordna ett årligt **civilsamhällesforum om bekämpning av antisemitism**, där företrädare för kommissionen och judiska gemenskaper, det civila samhället och andra berörda parter samlas för att skapa förbindelser och maximera effekten av

²⁹ [EU-medlemsstater som redan har antagit eller godkänt IHRA:s definition](#): Österrike, Belgien, Bulgarien, Cypern, Tjeckien, Tyskland, Grekland, Spanien, Frankrike, Ungern Italien, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Rumänien, Sverige, Slovakien och Slovenien.

³⁰ Enligt den nuvarande fleråriga budgetramen 2021–2027.

³¹ [C\(2021\) 2699 final; Programmet CERV](#).

gemensamma åtgärder och EU-finansiering.

- Stödja medlemsstaternas arbete med att **utforma och genomföra nationella strategier** för bekämpning av antisemitism eller diskriminering genom instrumentet för tekniskt stöd³² och utvärdera dem senast 2023.

Medlemsstaterna uppmanas att

- senast till slutet av 2022 **utarbета nationella strategier** för att bekämpa antisemitism, eller inkludera åtgärder i sina nationella handlingsplaner för att förebygga rasism, och tillhandahålla tillräcklig finansiering för att genomföra dem,
- **anta och använda IHRA:s definition av antisemitism** och uppmuntra lokala myndigheter, regioner, städer och andra institutioner och organisationer att göra detsamma,
- **utse särskilda sändebud/samordnare** för bekämpning av antisemitism och främjande av judiskt liv.

1.2. Bekämpning av antisemitisk hatpropaganda och hatbrott

Personer med judisk bakgrund är den främsta måltavlan för brott som begås på grundval av antisemitiska fördomar³³. Retorik och fysiska uttryck för antisemitism kan dock även riktas mot icke-judiska personer³⁴.

71 % av alla judar som ibland bär eller visar föremål som kan identifiera dem som judiska undviker att göra det åtminstone vid vissa tillfällen³⁵.

44 % av unga judiska européer har utsatts för antisemitiska trakasserier³⁶.

EU:s rambeslut om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen³⁷ utgör en stark rättslig ram för att bekämpa antisemitiska hatbrott och hatpropaganda, inbegripet offentligt urskuldande, förnekande eller flagrant förringande av förintelsen på ett sätt som riskerar att uppmuntra till våld eller hat. Ett fullständigt och korrekt införlivande är en prioritering för kommissionen³⁸. Brottsbekämpningen och rättsväsendet spelar en avgörande roll för ett effektivt genomförande av lagstiftningen om hatpropaganda och hatbrott (inbegripet rambeslutet) och för att skydda offrens rättigheter. För att ytterligare

³² [Förordning \(EU\) 2021/240](#).

³³ Av rapporten [Antisemitism: Overview of antisemitic incidents recorded in the European Union 2009-2019](#) framgår att medlemsstater noterar tusentals officiellt registrerade incidenter varje år, och det gör även organisationer i civilsamhället som är verksamma på området.

³⁴ I linje med the [IHRA:s definition av antisemitism](#).

³⁵ [Andra FRA-undersökningen 2018](#).

³⁶ [Young Jewish Europeans: perceptions and experiences of antisemitism](#), FRA, 2019.

³⁷ [Rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008](#)

³⁸ Sedan oktober 2020 har kommissionen inlett flera överträdelseförfaranden för att säkerställa ett fullständigt och korrekt införlivande av rambeslutet i medlemsstaterna.

stärka den rättsliga ramen kommer kommissionen under 2021 att lägga fram ett initiativ för att utvidga förteckningen över ”EU-brott” till att omfatta hatbrott och hatpropaganda³⁹.

Kommissionen stöder medlemsstaterna genom **”Högnivågruppen för bekämpande av rasism, främlingsfientlighet och andra former av intolerans**⁴⁰ och samarbetar med Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (CEPOL), FRA⁴¹, det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN), medlemsstaterna och civilsamhällets organisationer för att **utveckla utbildning och kapacitetsbyggnad** för brottsbekämpande myndigheter och domstolar, förbättra registrering av och insamling av data om hatbrott samt uppmuntra offer att rapportera hatbrott och stärka samarbetet mellan brottsbekämpande myndigheter och judiska gemenskaper.

EU:s strategi för brottsoffers rättigheter (2020–2025)⁴² syftar till att säkerställa att brottsoffer, inbegripet offer för antisemitiska hatbrott, fullt ut kan förlita sig på sina rättigheter och åtnjuta skydd mot sekundär viktimisering⁴³. **Stödstrukturerna för offer för antisemitiska incidenter i Europa är ofta otillräckliga**. Medlemsstaterna uppmanas att inrätta integrerade och målinriktade specialiserade stödtjänster för de mest utsatta offren, däribland offer för antisemitiska hatbrott. De bör också säkerställa särskild utbildning om icke-diskriminering för poliser och andra som kommer i kontakt med offer för antisemitiska hatbrott.

Kommissionen kommer att fortsätta att övervaka genomförandet av **direktivet om brottsoffers rättigheter**⁴⁴, som säkerställer att alla brottsoffer har rättigheter, inbegripet tillgång till specialiserade stödtjänster och skyddsåtgärder som motsvarar deras individuella behov och sårbarhet. Med den **europeiska strategin för rättslig utbildning 2021–2024**⁴⁵ stöder kommissionen utbildningen av yrkesverksamma inom rättsväsendet för att säkerställa att EU-lagstiftningen tillämpas korrekt och att yrkesutövare har relevant kompetens. Kommissionen kommer också att stödja **utvecklingen av utbildningar och material om antisemitism** och göra dem tillgängliga på den europeiska e-juridikportalens europeiska utbildningsplattform⁴⁶. Genom **EU:s strategi för barnets rättigheter**⁴⁷ strävar kommissionen efter att integrera barns rättigheter i all EU-politik, för att bättre skydda barn som utsätts för diskriminering, däribland på grund av religion eller trosuppfattning.

Tillförlitliga och jämförbara data om antisemitiska incidenter är avgörande för att man ska kunna bedöma spridningen av antisemitism i Europa och ta itu med den på ett effektivt sätt⁴⁸. Registreringen av rapporterade incidenter är ofta inkonsekvent eftersom medlemsstaterna använder olika metoder och uppgifterna därför inte kan jämföras. Inom högnivågruppen för bekämpande av rasism och främlingsfientlighet **kommer FRA att hjälpa medlemsstaterna att förbättra och anpassa sina metoder** för registrering och insamling av uppgifter om hatbrott, inbegripet antisemitism.

---

³⁹ I artikel 83 i EUF-fördraget.

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/51025/en>

⁴¹ [Encouraging hate crime reporting - The role of law enforcement and other authorities](#), FRA, 2021.

⁴² [COM\(2020\) 258 final](#).

⁴³ Sekundär viktimisering kan definieras som negativa konsekvenser för brottsoffer till följd av deras deltagande i straffrättsliga förfaranden, inbegripet exponering för kontakter med gärningsmännen, rättsliga myndigheter och/eller allmänheten.

⁴⁴ [Direktiv 2012/29/EU](#).

⁴⁵ [COM\(2020\) 713 final](#).

⁴⁶ [Den europeiska utbildningsplattformen \(ETP\)](#).

⁴⁷ [COM\(2021\) 142 final](#).

⁴⁸ [Tyskland](#) och [Storbritannien](#) finansierar [icke-statliga organisationer](#) som registrerar antisemitiska incidenter med hjälp av metoder som överenskommit med polisen. Dessa icke-statliga organisationer är knutna till judiska gemenskaper och bidrar till officiell polisstatistik.

Underrapportering är en utmaning: 79 % av de judar som deltog i undersökningen hade inte rapporterat sin allvarligaste antisemitiska incident till någon organisation⁴⁹. I detta avseende bör medlemsstaterna göra det lättare för offer för antisemitiska hatbrott och hatpropaganda att rapportera incidenter och erbjuda en rad olika kanaler för att öka rapporteringen och förbättra registreringen av sådana incidenter.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Stödja organisationer och projekt för att bekämpa och registrera **antisemitisk hatpropaganda** och **hatbrott** genom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden.
- Hjälpa medlemsstaterna att se till att **integrerade och målinriktade stödtjänster** finns tillgängliga och är åtkomliga för offer för antisemitiska hatbrott, bland annat genom EU-finansiering.
- Öka stödet till **utbildningsprogram och kapacitetsuppbyggande verksamhet med avseende på bekämpande av antisemitism för yrkesverksamma inom rättsväsendet och brottsbekämpande myndigheter**, bland annat genom det europeiska nätverket för rättslig utbildning (EJTN) och Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning (Cepol).

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Snabbt slutföra **införlivandet och genomförandet av rambeslutet** om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet och lagföra antisemitisk hatpropaganda och hatbrott i enlighet med EU:s lagstiftning och nationell lagstiftning.
- Säkerställa en nära samordning med EJTN och Cepol och samarbeta med civilsamhällets organisationer om **utbildningsverksamhet** för att bekämpa antisemitism.

1.3. Bekämpande av antisemitism på nätet

Antisemitism är utbredd på nätet⁵⁰ och kan leda till radikaliserings och fysiska attacker. Antisemitiskt språkbruk – både online och offline – som uppviglar till våld och hat är kriminaliserat enligt rambeslutet om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet. Antisemitiska stereotyper, konspirationsmyter och desinformation är inte nödvändigtvis olagliga men ändå till stor skada. Sedan covid-19-pandemin utbröt har antisemitismen på internet ökat kraftigt⁵¹. För att möta detta problem på ett effektivt sätt behövs mer information om hur antisemitiskt innehåll sprids online och om bakgrunden hos och motiven för de som delar sådant innehåll. Det är också nödvändigt att hitta nya och innovativa metoder för att ta itu med diskriminering och antisemitiskt näthat.

Symboler, samlarföremål och litteratur med nazikoppling samt samtida återgivningar av sådant material är lätt åtkomliga online. Att visa och sälja sådana produkter kan utgöra hatpropaganda enligt nationell lagstiftning som genomför rambeslutet när det innebär

⁴⁹ [Andra FRA-undersökningen 2018](#).

⁵⁰ 89 % av de europeiska judar som deltog i undersökningen anser att antisemitism är det största problemet på nätet, och 80 % säger att antisemitiska uttalanden var det vanligaste exemplet på hatiskt språkbruk som riktas mot dem. ([Andra FRA-undersökningen 2018](#)). Judar är ett viktigt mål för hatiskt språkbruk på nätet (från 6,3 % till 27,9 % av fallen beroende på plattform). Undersökning: [Heroes and scapegoats](#), 2021.

⁵¹ Undersökningen [The rise of antisemitism online during the pandemic](#) konstaterade en sjudubbling av antisemitiska inlägg på franskspråkiga konton, och en ökning på över 13 gånger på tyskspråkiga konton under pandemin.

offentlig uppvigling till hat och våld. Även om så inte skulle vara fallet kan dock en sådan tillgång online bidra till att vidmakthålla nazistisk ideologi och stimulera en antisemitisk subkultur. Dialogen med industrin och it-företagen måste stärkas, med utgångspunkt i erfarenheterna från uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet, i syfte att säkerställa deras samarbete för att undvika att sådana föremål visas upp och/eller säljs.

Enligt **direktivet om audiovisuella medietjänster**⁵² ska medlemsstaterna se till att leverantörer av videodelningsplattformar vidtar lämpliga åtgärder för att skydda allmänheten från audiovisuellt innehåll och kommersiella meddelanden som innehåller uppmaningar till våld eller hat, inklusive antisemitiskt innehåll. I förslaget till en **lag om digitala tjänster**⁵³ fastställs tydliga, harmoniserade krav på tillbörlig aktsamhet för onlineplattformar, inbegripet förfaranden för anmälan och åtgärder för att komma åt olagligt innehåll och olagliga produkter, som ger användarna möjlighet att rapportera hatpropaganda på ett enkelt och effektivt sätt. Vad gäller mycket stora onlineplattformar är förslaget dessutom inriktat på att åtgärda återstående luckor som möjliggör olagligt och skadligt beteende online, särskilt sådant som är riktat mot utsatta grupper.

Uppförandekoden för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet⁵⁴ är ett frivilligt samarbete mellan kommissionen och it-företag för att förhindra spridning av olaglig hatpropaganda, inbegripet antisemitisk sådan. För att underlätta integrerade åtgärder från EU-medlemsstaternas sida mot grupper och enskilda personer som sprider innehåll på internet med koppling till terrorism och våldsbejakande extremism samordnar Europol europeiska aktionsdagar mot rasistisk och främlingsfientlig hatpropaganda⁵⁵ och mot innehåll online med koppling till terrorism och våldsbejakande extremism, inklusive antisemitiskt innehåll.

Inom ramen för **handlingsplanen mot desinformation**⁵⁶ och den **europiska handlingsplanen för demokrati**⁵⁷ kommer kommissionen och utrikestjänsten att fortsätta att ägna särskild uppmärksamhet åt att analysera och reagera på desinformationskampanjer, hatpropaganda, uppmaningar till våld och extremistisk retorik, bland annat genom utrikestjänstens arbetsgrupp East StratCom. Dessutom håller **uppförandekoden om desinformation**⁵⁸ på att stärkas⁵⁹, vilket också bidrar till bättre förutsättningar att bekämpa antisemitism på nätet. Det civila samhällets organisationer har ett nära samarbete med kommissionen och onlineplattformar för att tillämpa de båda uppförandekoderna.

Ny teknik ger nya möjligheter att förbättra människors liv, men kan också förvärpa diskrimineringen och förstärka skadligt innehåll på nätet, inklusive antisemitiskt innehåll. **Rättsakten om artificiell intelligens (AI)**⁶⁰ syftar till att förhindra att AI-system med hög risk sprider diskriminering och särbehandling, inbegripet antisemitiskt hat. AI-algoritmer kan också användas för att stärka positiva budskap och motbudskap genom att sammanföra experter för att ta itu med antisemitism, konspirationsmyter och förnekande eller förvanskning av förintelsen på nätet.

Nyckelåtgärder:

---

⁵² [Direktiv 2010/13/EU.](#)

⁵³ [COM\(2020\) 825 final.](#)

⁵⁴ [Uppförandekod för att motverka olaglig hatpropaganda på nätet.](#)

⁵⁵ [Stopping Hate Speech Online: Europol Coordinates First Europe-Wide Action Day](#), 5 november 2020.

⁵⁶ [JOIN\(2018\) 36 final.](#)

⁵⁷ [COM\(2020\) 790 final.](#)

⁵⁸ [Uppförandekoden om desinformation.](#)

⁵⁹ [COM\(2021\) 262 final.](#)

⁶⁰ [COM\(2021\) 206 final.](#)

Kommissionen kommer att göra följande:

- Stärka kampen mot antisemitism på nätet genom att stödja inrättandet av ett **EU-omfattande nätverk av tillförlitliga anmälare och judiska organisationer**, i enlighet med uppförandekoden. Den kommer också att stödja det europeiska observationsorganet för digitala medier och dess nationella nav för att **öka faktagranskarnas kapacitet** när det gäller desinformation samt samarbeta med oberoende organisationer för att utveckla motbudskap, även på andra språk än EU-språk.
- Organisera en **hackaton** för att underlätta utbyten mellan experter i syfte att utveckla nya innovativa metoder för att ta itu med antisemitism i den digitala miljön och på nätet.
- Samarbeta med näringslivet och it-företag för att **förhindra olaglig visning och försäljning på nätet av symboler, samlarföremål och litteratur med nazikoppling**.
- Genomföra en **omfattande dataanalys** för att bättre förstå spridningen av antisemitism på nätet, hur den färdas och utvecklas.
- Ta itu med antisemitisk hatpropaganda i den kommande uppdaterade **strategin för ett bättre internet för barn**.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- **Stödja organisationer i det civila samhället, också ekonomiskt**, i kampen mot antisemitisk hatpropaganda, desinformation och konspirationsmyter på nätet, på relevanta språk.
- **Stärka förmågan** hos de nationella brottsbekämpande och rättsliga myndigheterna att lagföra hatpropaganda på nätet.

1.4. Bekämpande av antisemitisk diskriminering

Personer med judisk bakgrund riskerar att utsättas för diskriminering, särskilt när de kan identifieras som judar till exempel genom att bära en kippa eller ett halsband med davidstjärna, eller när de talar öppet om sin judiska identitet. De kan riskera att utsättas för diskriminering när de söker arbete eller befinner sig på sin arbetsplats, men även inom andra områden såsom utbildning, hälso- och sjukvård eller bostäder. EU-rätten förbjuder diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, inklusive antisemitism. Det gäller särskilt **direktivet om likabehandling oavsett ras**⁶¹, som erbjuder judiska medborgare skydd mot diskriminering (inklusive trakasserier) på grund av ”ras eller etniskt ursprung” inom vissa livsområden⁶² och **direktivet om likabehandling i arbetslivet**⁶³ som ska säkerställa judiska medborgares skydd mot diskriminering eller trakasserier i arbetslivet på grund av religion eller övertygelse.

Nationella organ för likabehandling främjar, analyserar, övervakar och stöder likabehandling. Senast 2022 kommer kommissionen att lägga fram förslag till ny lagstiftning för att stärka deras roll. Mångfaldsstadgor uppmuntrar organisationer att utveckla och genomföra strategier för mångfald och inkludering på arbetsplatsen. EU-plattformen för mångfaldsstadgor har inrättats för att göra det möjligt för befintliga stadgor att utbyta

⁶¹ [Direktiv 2000/43/EG](#).

⁶² Sysselsättning och yrkesutbildning, socialt skydd, inbegripet social trygghet, sociala förmåner, utbildning samt tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster, inklusive bostäder.

⁶³ [Direktiv 2000/78/EG](#).

erfarenheter och god praxis⁶⁴. De bör också systematiskt ta itu med de särskilda utmaningarna med att identifiera och bekämpa antisemitism på arbetsplatsen.

Jämlikhetsdata avseende judiska personer finns i relativt sparsam mängd eftersom det är känsligt att samla in uppgifter på grundval av ras eller etniskt ursprung, religion eller övertygelse, och eftersom europeiska judar är en ganska liten grupp, vilket gör att det inte i samma utsträckning finns tillgång till aggregerade data från större undersökningar. EU:s högnivågrupp för icke-diskriminering, jämlikhet och mångfald bistår genom en särskild undergrupp medlemsstaterna att samla in uppgifter för att bidra till att analysera hur det står till med jämlikheten, med full respekt för de grundläggande rättigheterna⁶⁵. Dessutom kommer kommissionen att vidta en rad åtgärder för att motverka rasistiska och etniska stereotyper tillsammans med medierna, civilsamhället och företrädare för personer med minoritetsbakgrund i fråga om ras eller etnisk tillhörighet och kommer att inleda en åtgärd för att säkerställa en enhetlig strategi för insamling av uppgifter om jämlikhet, särskilt när det gäller uppgifter uppdelade efter ras eller etniskt ursprung⁶⁶.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Föreslå **bindande normer för nationella organ för främjande av likabehandling** senast 2022 och samarbeta med **Equinet⁶⁷ och organ för främjande av likabehandling** för att öka deras kunskaper om antisemitism.
- Stödja medlemsstaterna i **utformningen och genomförandet av reformer** som syftar till att bekämpa diskriminering i skolor i allmänhet – och antisemitism i synnerhet – inom ramen för instrumentet för tekniskt stöd, även på flerlandsbasis, för att underlätta ett starkare samarbete och bygga vidare på bästa praxis.
- Inkludera uppgifter om antisemitism och judiska medborgare i EU i **insamlingen och användningen av jämlikhetsdata** på grund av ras eller etniskt ursprung och religion eller övertygelse.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Se till att **nationella jämställdhetsorgan är tillräckligt rustade** för att säkerställa att fall av antisemitisk diskriminering hanteras och rapporteras på rätt sätt.
- **Ta itu med antisemitisk diskriminering** inom alla områden, däribland utbildning, sysselsättning, hälso- och sjukvård och bostäder. Detta bör ske genom riktade åtgärder såsom utbildning och medvetandehöjande åtgärder.

1.5. Europeiska kommissionen föregår med gott exempel

Som en del av sin egen personalstrategi kommer kommissionen att fortsätta att sträva efter en **inkluderande arbetsmiljö som bygger på mångfald⁶⁸ och är fri från antisemitism** genom mångfalds- och jämställdhetspolicier som förebygger trakasserier, diskriminering och alla former av rasism. Framför allt kommer kommissionen att fortsätta att öka medvetenheten bland sin personal om antisemitism och hur den ska bekämpas, och öka förståelsen för judiskt liv och kultur, bland annat som en del av en allmän fokusering på centrala europeiska värden såsom respekt för minoritetsgrupper. Utbildningen kommer också att omfatta omedvetna fördomar, bland annat sådana som bygger på uppfattningar om religion eller övertygelse.

⁶⁴ [EU-plattformen för mångfaldsstadgor](#)

⁶⁵ [Undergrupp för jämlikhetsdata, FRA, 2019.](#)

⁶⁶ [Handlingsplanen mot rasism, COM\(2020\) 565 final.](#)

⁶⁷ Europeiska nätverket för likabehandlingsorgan.

⁶⁸ I november 2020 inrättar Europeiska kommissionen sitt eget kontor för mångfald och inkludering.

Kommissionen kommer att fortsätta att uppmärksamma förintelsen genom interna personalevenemang och medvetandehöjande initiativ och fortsätta att stå värd för det årliga Euro-Chanukah⁶⁹ för att visa sitt stöd för mångfald bland personalen. Kommissionen uppmanar övriga EU-institutioner att vidta åtgärder för att främja mångfald och inkludering på sina respektive arbetsplatser.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Fortsätta att sträva efter **nolltolerans mot fall av antisemitism** inom institutionen, med IHRA-definitionen som referens.
- Tillhandahålla **utbildning för berörd personal**, t.ex. personal som arbetar med personalfrågor, så att de, utifrån IHRA:s definition, kan känna igen antisemitism, och när så är relevant anordna studiebesök, exempelvis till Israel.
- Uppmuntra användningen av **flexibla arbetsformer** för att göra det möjligt för alla medarbetare att vara lediga under deras religiösa helgdagar.
- Uppmana Europaskolorna att se till att alla elever lär sig om judiskt liv i Europa, förintelsen och antisemitism och **uppmärksamma den årliga minnesdagen med anledning av förintelsen**, bland annat genom möjliga besök på minnesplatser.

II. SKYDDA OCH FRÄMJA JUDISKT LIV I EU

”Jag är rädd att jag har levt tillräckligt länge för att se saker som jag trodde att historien slutligen hade förkastat, men de var bara vilande.”

– **Liliana Segre (överlevande från förintelsen)**

För att judar ska kunna delta fullt ut i det europeiska livet är det viktigt att de känner sig trygga och säkra. Säkerheten är dock den viktigaste frågan för den judiska gemenskapen⁷⁰. 38 % av judarna har övervägt att emigrera eftersom de som judar inte känner sig säkra i Europa⁷¹.

En tredjedel (34 %) av judarna undviker att besöka judiska evenemang eller platser, åtminstone ibland, eftersom de inte skulle känna sig säkra där eller på vägen dit⁷².

Flera dödliga terroristattacker i Europa har visat att judiska byggnader inte alltid är tillräckligt skyddade. Även om det är de nationella myndigheterna som ansvarar för att skydda alla medborgare har de flesta judiska gemenskaper och civilsamhällesorganisationer varit tvungna att göra betydande ekonomiska investeringar i egna säkerhetsåtgärder.

2.1. Bekämpande av våldsamt extremism och terrorism riktad mot judar

⁶⁹ [Den judiska ljusfesten.](#)

⁷⁰ 47 % av Europas judar oroar sig för att utsättas för antisemitiska verbala förolämpningar eller trakasserier och 40 % för att utsättas för fysiska angrepp under de kommande tolv månaderna. ([Andra FRA-undersökningen 2018](#))

⁷¹ [Andra FRA-undersökningen 2018.](#)

⁷² [Andra FRA-undersökningen 2018.](#)

Strategin för säkerhetsunionen⁷³ 2020–2025 syftar till att garantera säkerheten för alla i EU, i enlighet med EU:s värden och principer. Agendan för kampen mot terrorism från 2020⁷⁴ innebär en upptrappning av kampen mot terrorism och våldsam extremism och stärker EU:s motståndskraft mot terroristhot.

Inom ramen för 2017 års handlingsplan för att stödja skyddet av offentliga platser, inklusive platser för religionsutövning⁷⁵, tog kommissionen fram olika vägledningsmaterial⁷⁶, verktyg och utbildningar⁷⁷ för att stödja medlemsstaternas och trossamfundens arbete på detta område. I rådets slutsatser från juni 2021 om skydd av offentliga platser⁷⁸ betonades att platser för religionsutövning kräver särskilda skyddsåtgärder.

Samarbetet måste stärkas ytterligare mellan offentliga myndigheter och religiösa ledare och församlingar, även judiska, för att förbättra säkerhetsmedvetandet och öka samhällsengagemanget och motståndskraften genom förtroendeskapande verksamhet. Detta kommer att främja god praxis och utbildning vad gäller skydd av gudstjänstlokaler, som i allt högre grad har varit föremål för terroristattacker. Kommissionen kommer också att **anordna en högnivåkonferens** om skyddet av judiska gemenskaper i EU.

Kommissionen kommer att fortsätta att stödja medlemsstaterna och de judiska gemenskaperna när det gäller att **stärka skyddet av gudstjänstlokaler** som en del av sitt stöd till skyddet av offentliga platser. Nästa ansökningsomgång kommer att offentliggöras 2022 och det totala beloppet kommer att öka till 24 miljoner euro. Kommissionen kommer tillsammans med Europeiska unionens underrättelse- och lägescentral att undersöka möjligheten till **regelbundna EU-utvärderingar av de specifika hoten mot judiska personer, gemenskaper och gudstjänstlokaler**, i syfte att bättre förstå, förebygga, skydda och reagera på specifika säkerhetsrisker.

För att bekämpa våldsbejakande extremism är det viktigt att stärka våra demokratiska samhällen och öka samhällets motståndskraft mot extremistiska ideologier. Antisemitism förekommer över hela spektrumet av extremistiska ideologier, från jihadism till våldsbejakande högerextremism. Radikalisering, rekrytering och förberedelse av terroristattacker sker ofta online. **Förordningen om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online**⁷⁹ ger ett svar på detta genom att kräva att onlineplattformar spelar en mer aktiv roll när det gäller att upptäcka sådant innehåll och avlägsna det inom högst 1 timme.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Tillhandahålla EU-finansiering till stöd för projekt som är inriktade på **skydd av offentliga platser och gudstjänstlokaler** och, i samarbete med medlemsstaterna, kartlägga befintliga nationella säkerhets- och skyddsåtgärder.
- Fortsätta att finansiera **forsknings- och innovationsverksamhet**, främst genom Horisont Europa-programmet, som syftar till att förstå aktuella radikaliserings-tendenser samt finna metoder och mönster för att effektivt förebygga och reagera på dem.

⁷³ [COM\(2020\) 605 final.](#)

⁷⁴ [COM\(2020\) 795 final.](#)

⁷⁵ [COM\(2017\) 612 final.](#)

⁷⁶ [Guideline - Building Perimeter Protection](#), JRC, 2020.

⁷⁷ Kommissionen erbjuder en årlig utbildning om skydd av offentliga platser för medlemmar i religiösa samfund.

⁷⁸ [Rådets slutsatser om skydd av offentliga platser](#), 7 juni 2021.

⁷⁹ [Förordning \(EU\) 2021/784.](#)

- Öka sitt **operativa stöd** till medlemsstater och judiska gemenskaper genom att tillhandahålla utbildning om säkerhetsåtgärder. Detta kommer att inbegripa säkerhetsrådgivare från EU gör besök i medlemsstaterna för att inrätta ett **nätverk av utbildare** med avseende på skydd av gudstjänstlokaler.
- Genom **nätverket för kunskapsspridning om radikaliserings** fastställa antisemitismens särskilda relevans och konsekvenser inom ramen dess arbete med att förebygga och motverka våldsbejakande extremism.
- Nära **samarbeta med Europol**, inbegripet dess EU-enhet för anmälan av innehåll på internet, för att bekämpa antisemitisk terrorism och våldsamt extremism på nätet genom åtgärder mot grupper och individer som sprider terrorisminnehåll online och för att säkerställa ett **snabbt genomförande av förordningen om terrorisminnehåll online**.
- Stödja hågkomsten av **offer för terroristattacker, bland annat genom en digital minnesvägg**.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Vidta nödvändiga åtgärder för att **garantera säkerheten i judiska lokaler** och tillhandahålla tillräckligt ekonomiskt eller annat stöd, bland annat med bistånd från EU:s nationella årliga program för **fonden för inre säkerhet och polissamarbete**.
- Integrera och genomföra EU-verktyg och vägledning⁸⁰ för **skydd av gudstjänstlokaler** som en del av sina nationella strategier mot antisemitism.
- **Utnyttja Europols stöd när det gäller terrorismbekämpningsverksamhet**, både online och offline, och relaterade utredningar, inbegripet sådana som är kopplade till rasism, främlingsfientlighet och antisemitism.

2.2. Främjande av judiskt liv och religions- och trosfrihet

Det judiska livet är en del av EU:s mångfald. Judar kan vara sekulära, liberala, reformerta, agnostiska, ortodoxa eller ultraortodoxa. De kan vara ashkenazer eller sefarder. De kan ha rötter i f.d. Sovjetunionen, Mellanöstern, Centralasien, Afrika och på andra håll. Många judar lever i blandade familjer, vilket ytterligare ökar deras mångfald i fråga om ursprung och tro⁸¹. Trots att judarna funnits länge i Europa har människor dock knapphändiga **kunskaper om judiskt liv och judaism**. Endast 3 % av européerna känner sig ”mycket välinformerade” om judisk historia och judiska seder, medan 68 % säger att de ”inte är informerade alls”⁸². För att undanröja fördomar och uppnå ett fullständigt erkännande av **judiskt liv som en del av det europeiska samhället** måste medvetenheten och kunskapen om judisk historia och kultur öka bland allmänheten⁸³.

Judar uttrycker sin judiska bakgrund genom särskilda kulturella, traditionella och religiösa sedvänjor som håller deras historia levande och förmedlar erfarenheter till kommande generationer. En av dessa är vårfestivalen *TuBishvat* (trädens nyår), en judisk högtid som är ägnad åt bevarandet av naturen och som firas med trädplantering.

⁸⁰ T.ex. verktyget för sårbarhetsbedömning och [EU:s snabbvägledning till stöd för skyddet av gudstjänstlokaler](#).

⁸¹ [Jews in Europe at the turn of the Millennium. Population trends and estimates](#) Sergio DellaPergola och Daniel Staetsky, JPR European Jewish Demography Unit, oktober 2020.

⁸² [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januari 2019](#)

⁸³ För 82 % av judarna i EU skulle ett förbud mot omskärelse vara ett problem och för 69 % skulle ett förbud mot traditionell slakt vara ett problem ([andra FRA-undersökningen 2018](#)).

Shechita, kosherslakten⁸⁴ av djur, är ett annat exempel. I sin dom om rituell slakt från december 2020 erkände EU-domstolen⁸⁵ att medlemsstaterna får anta olika regler baserade på det nationella sammanhanget, under förutsättning att man säkerställer respekten för artikel 10.1 i stadgan⁸⁶ genom att nå en rimlig balans mellan respekten för friheten att utöva religion och skyddet av djurens välbefinnande⁸⁷.

Judiskt liv kan endast blomstra i ett inkluderande samhälle, som bygger på starka och förtroendefulla förbindelser med andra samhällsgrupper, inklusive nyanlända, särskilt på lokal nivå. Kultur kan spela en viktig roll i utvecklingen av ett inkluderande samhälle. Genom allt från musik till film och scenkonst verkar kultursektorn som en stark kraft för att främja inkludering och bekämpa alla former av diskriminering. **Kommissionen stöder judisk kultur och konst** genom EU:s finansieringsprogram, t.ex. programmet Kreativa Europa, för att bekämpa stereotypa föreställningar – däribland om judar – i det europeiska samhället.

Även **idrott och medier spelar en viktig roll** när det gäller att främja integration. Inom fotbollen tar vissa nationella förbund och klubbar redan itu med antisemitiska beteenden och incidenter. Kommissionen kommer att samarbeta nära med initiativ från det civila samhället och andra relevanta aktörer för att stärka kampen mot antisemitism och rasism inom fotbollen i det kommande samarbetet med UEFA (2022–2024) och för att ta itu med antisemitism inom idrotten i allmänhet i samarbete med andra partnerorganisationer, bland annat genom kampanjer i sociala medier. Stereotyper förekommer även i medierna. Samtidigt som kommissionen respekterar pressfriheten kommer den att stödja **utbildning för journalister** om erkännande av alla former av antisemitism och upptäckt av antisemitiska fördomar i rapporteringen.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Öka allmänhetens kunskap om och förståelse för judiska liv genom en **informationskampanj** i nära samarbete med judiska samfund, bland annat genom **interkulturell och interreligiös dialog** och verksamhet.
- Främja anknytning mellan den **judiska traditionen att plantera träd** under *TuBishvat*-högtiden, vilket också görs av skolbarn, och **EU-åtagandet att plantera ytterligare tre miljarder träd** inom ramen för strategin för biologisk mångfald och skogsstrategin för 2030, och därigenom främja ömsesidig insikt och öppenhet⁸⁸.
- Underlätta **utbytet av praxis** mellan offentliga myndigheter och judiska och muslimska grupper när religiös slakt, med utgångspunkt i erfarenheterna från internationella organisationer som FN, OSSE/ODIHR och Europarådet.
- Vidta åtgärder för att bekämpa antisemitism och främja judiskt liv på **regional och lokal nivå**, bland annat genom att kartlägga och utveckla **en vägledning för god praxis och utbildning** för organisationer som är verksamma på regional och lokal nivå.
- Stödja utbytet genom det **europeiska integrationsnätverket** av god praxis för att

⁸⁴ Traditionell slakt (*Shechita*) innebär att djur slaktas inom ramen för en föreskriven metod för livsmedelsproduktion. För 69 % av alla judar skulle förbudet mot traditionell slakt vara ett problem. ([andra FRA-undersökning 2018](#)).

⁸⁵ [Mål C-336/19; Centraal Israëlitisch Consistorie van België and Others](#), 17 december 2020.

⁸⁶ Artikel 10.1: ”Var och en har rätt till yttrandefrihet. Denna rätt innefattar åsiktsfrihet samt frihet att ta emot och sprida uppgifter och tankar utan offentlig myndighets inblandning och oberoende av territoriella gränser.”

⁸⁷ Punkt 71 i domen. Enligt rådets förordning (EG) nr 1099/2009 är traditionell slakt tillåten i den utsträckning som krävs för de berörda religiösa samfundet, och strängare regler i medlemsstaterna måste vederbörligen motiveras.

⁸⁸ [COM\(2020\) 380 final](#).

informera migranter om EU:s värden, inbegripet om bekämpning av antisemitism, till exempel genom att arbeta med migranter som ambassadörer för EU:s värden.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Genom **politiska och rättsliga åtgärder** se till att religiösa grupper eller samfund, inklusive judar, kan leva sina liv i enlighet med sina religiösa och kulturella traditioner.
- **Öka allmänhetens medvetenhet om judiskt liv och judiska traditioner**, bland annat genom att offentligt uppmärksamma judiska högtidsdagar och genom att finansiera projekt och genomföra kampanjer.

2.3. Skydd av judiskt kulturarv

Det judiska kulturarvet är en integrerad del av den europeiska kulturen. Utrotningen av judiska samhällen under förintelsen förändrade Europas ansikte och lämnade många byggnader, kyrkogårdar och andra judiska kulturarvsplatser oskötta eller oanvända. Det ”övergivna kulturarvet” är nu ofta i dåligt skick eller på randen till förfall.

Den **europeiska ramen för åtgärder för kulturarv**⁸⁹ omfattar en särskild åtgärd för judiska begravningsplatser i Europa. Europas kulturarv, inklusive det judiska arvet, stöds av en rad av EU:s politikområden, program och finansiering, särskilt Kreativa Europa, Horisont Europa, Erasmus+, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden samt sammanhållningspolitiken. Europarådets ramkonvention om kulturarvets värde för samhället (Farokonventionen)⁹⁰ betonar kulturarvets betydelse när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati, och främjar en bredare förståelse av kulturarvet och dess förhållande till samfund och samhälle⁹¹. Terezín-deklarationen om tillgångar som stammar från tiden för förintelsen och därmed relaterade frågor⁹², som undertecknades av alla medlemsstater 2009⁹³, tar upp flera åtgärder avseende reparativ rättvisa för offren för nazistiska förföljelser och deras avkomlingar. I samband med DiscoverEU⁹⁴ uppmuntras unga resenärer att besöka kulturarvsplatser för att öka deras medvetenhet om Europas kulturarv.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Uppmana städer att ta upp sina minoriteters historia, däribland den judiska befolkningens historia, när de ansöker om titeln **Europeisk kulturhuvudstad**.
- Använda de **europeiska kulturarvsdagarna**, som är ett gemensamt initiativ från Europarådet och kommissionen, för att uppmärksamma judiska kulturarv i hela Europa.
- Fortsätta det **judiska digitala projektet för kulturell återhämtning**⁹⁵, som syftar till att utveckla en omfattande databas med information om judiska kulturtillgångar som plundrades av nazisterna, samla in god praxis och föreslå medvetandehöjande

⁸⁹ [Europeisk ram för åtgärder för kulturarvet](#).

⁹⁰ [Farokonventionen](#) antogs av Europarådets ministerkommitté den 13 oktober 2005, öppnades för undertecknande för medlemsstaterna den 27 oktober 2005 och trädde i kraft den 1 juni 2011.

⁹¹ [Resolution 2309 \(2019\)](#).

⁹² [Terezín-deklarationen 2009](#).

⁹³ Se även: [Gemensam förklaring från Europeiska kommissionen och det tjeckiska EU-ordförandeskapet](#), undertecknad den 29 juni 2009.

⁹⁴ https://europa.eu/youth/discovereu_en

⁹⁵ Den databas som upprättats under projektets första fas finns tillgänglig här: <https://pilot-demo.jdcrp.org>

åtgärder.

- Inleda en förberedande åtgärd för att **skydda judiska begravningsplatser i Europa**, dra nytta av resultaten av två tidigare pilotprojekt⁹⁶ i Europaparlamentet på detta område och främja förbindelser mellan grupper som är intresserade av att bevara judiska begravningsplatser.
- Främja **besök av unga** som reser runt i Europa till judiska kulturarvsplatser i samband med **DiscoverEU**.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Uppmuntra och stödja europeiska kulturarvsdagar genom att lyfta fram **judiskt kulturarv i ett nationellt sammanhang**, även på nationella museer, på statsfinansierade festivaler och i konsten.
- Stödja **underhållet och skyddet av judiskt kulturarv** inom ramen för Farokonventionen.
- Använda EU:s finansieringsmöjligheter, inbegripet genom **sammanhållningspolitiken**, för att skydda judiska kulturarv.
- **Genomföra Terezindeklarationen** från 2009.

III. UTBILDNING, FORSKNING OCH HÅGKOMST AV FÖRINTELSEN

”Så underbart det är att ingen behöver vänta ett enda ögonblick innan de börjar förbättra världen.”

– Anne Frank

För att kunna forma Europas framtid måste människor förstå dess förflutna. Kunskap om judiskt liv och antisemitism i Europa under århundradenas lopp och förintelsens inverkan på judar och den europeiska kontinenten är avgörande för att förstå antisemitism i dag och förhindra att sådana grymheter någonsin inträffar igen. **Utbildning och forskning om judiska liv, antisemitism och förintelsen** är avgörande i detta avseende och bör inte bara fokusera på förintelsen utan också på judiska bidrag till det europeiska samhället.

I meddelandet om det **europeiska området för utbildning**⁹⁷ och det nya **europeiska forskningsområdet**⁹⁸ behandlas frågor som inkludering, jämlikhet och icke-diskriminering. Kommissionen föreslog också att lika möjligheter ska vara ett värde som delas av medlemsstaterna inom forskning och innovation, inom ramen för den kommande **pakten för forskning och innovation**.

Handlingsplanen för digital utbildning (2021–2027) fokuserar på vikten av att bekämpa desinformation och främja digital kompetens i utbildningen genom att ta fram riktlinjer för lärare och utbildare i syfte att främja kritiskt tänkande, tolerans och egenmakt på nätet. Unesco och OSSE/ODIHR har dessutom vid upprepade tillfällen efterlyst främjande av utbildningsprogram i de deltagande staterna, inbegripet EU:s medlemsstater, för att öka medvetenheten bland ungdomar om värdet av ömsesidig respekt och förståelse. Åtagandena från Unesco och OSSE:/ODIHR: främjar utbildning om antisemitism med ett systematiskt

⁹⁶ <https://www.esjf-surveys.org/>.

⁹⁷ [COM\(2020\) 625 final](#).

⁹⁸ [COM\(2020\) 628 final](#).

upplägg, inbegripet utveckling och användning av kursplaner för att ta itu med nutida former av antisemitism⁹⁹.

3.1. Utbildning och forskning om antisemitism och judiskt liv

Alla barn bör lära sig om judiskt liv och antisemitism som en integrerad del av Europas historia. Utbildning kan **stärka ungdomars motståndskraft mot antisemitiska idéer** och ideologier och mot alla former av intolerans och diskriminering. Möjligheter att samarbeta med judiska samfund och deras medlemmar samt med andra minoriteter och religiösa grupper kan också främja ömsesidig förståelse. **Europaåret för ungdomar 2022** kommer att erbjuda nya möjligheter i detta avseende. Skolor och campus måste vara säkra platser för alla. Lärare bör ges förutsättningar att ta upp antisemitism, förintelsen, judiskt liv och judisk historia, även i multikulturella klassrum.

Kommissionen har stött forskning om antisemitism, judiskt liv och förintelsen genom Horisont 2020 och programmet Ett Europa för medborgarna, och kommer att fortsätta att göra detta inom ramen för deras efterföljare, Horisont Europa¹⁰⁰ och programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden. Universitetsprofessurerna inom antisemitism och judiska studier i EU är dock endast löst sammankopplade. Det finns inget **övergripande forskningsnav**. Forskningsinsatserna vad gäller alla aspekter av antisemitism och judiskt liv i Europa bör ökas för att komplettera forskningen om förintelsen.

EU har tagit ledningen när det gäller att säkerställa jämförbara uppgifter om antisemitiska erfarenheter och uppfattningar. **FRA:s undersökning om judars erfarenheter av antisemitism** kommer att upprepas 2023 och därefter med jämna mellanrum. **Eurobarometern om uppfattningar om antisemitism** bland allmänheten kommer att genomföras för andra gången 2024 och därefter vart femte år. För att ytterligare underlätta evidensbaserat beslutsfattande behövs mer forskning om antisemitiska fördomar bland befolkningen i allmänhet.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- I samarbete med medlemsstaterna och forskarsamhället främja inrättandet av ett **uropeiskt centrum för forskning om nutida antisemitism och judiskt liv och kultur** som främjar tvärvetenskaplig forskning i hela Europa och genom Horisont Europa finansierar **forskning** om olika strukturella former av rasism och främlingsfientlighet, med beaktande av nationella särdrag och intersektionalitet.
- Stödja utvecklingen av ett nätverk av **unga europeiska ambassadörer för att främja hågkomsten av förintelsen** i skolor, på universitet och vid yrkesutbildningsinstitutioner.
- Finansiera en **EU-omfattande undersökning om antisemitiska fördomar** hos befolkningen i allmänhet i alla medlemsstater, även bland ungdomar.
- Stödja medlemsstaterna i deras insatser för att främja gemensamma värden och inkluderande utbildning och genomföra rådets rekommendation om att främja

⁹⁹ODIHR har utvecklat en uppsättning resurser och program för att öka medvetenheten om diskriminering, hatbrott, antisemitism och andra former av intolerans, bland annat mot muslimer, kristna och medlemmar av andra religioner eller trosuppfattningar. Mer information finns på [webbplatsen för OSCE/ODIHR](#).

¹⁰⁰ Till exempel kommer de första ansökningsomgångarna inom Horisont Europa att finansiera forskning om olika strukturella former av rasism och främlingsfientlighet, med beaktande av nationella särdrag och intersektionalitet.

gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen¹⁰¹ genom den nya **arbetsgruppen för jämlikhet och värden inom utbildning och fortbildning**, inbegripet sådan om judiska liv och traditioner.

- Genom Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren stödja verksamhet som syftar till att främja europeiska värden och bekämpa alla former av diskriminering och intolerans, **inbegripet antisemitism**, genom att främja medborgarutbildning och ungdomars deltagande i det demokratiska livet.
- Stödja **fortbildning av utbildningspersonal** i samarbete med Unesco och OSSE-ODIHR på grundval av deras vägledning om att motverka antisemitism genom utbildning för beslutsfattare och lärarutbildningsinstitutioner.
- Genom instrumentet för tekniskt stöd stödja medlemsstaterna i utformningen och **genomförandet av reformer i skolor** som syftar till att bekämpa diskriminering i allmänhet och antisemitism i synnerhet.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Främja kunskap om **judiskt liv, antisemitism och förintelsen** genom utbildning och forskning samt uppmuntra utbyten med lokalsamhällen där så är möjligt.
- Rapportera och registrera **fall av antisemitisk diskriminering i skolor** och hjälpa skolläda-re och lärare att ta itu med dessa.

3.2. Utbildning och forskning om och hågkomst av förintelsen

Förintelsen är ett bestående arv från Europas historia, under vilken sex miljoner judiska barn, kvinnor och män mördades. Judarna var den nazistiska regimens prioriterade mål, men även andra grupper förföljdes, däribland romer, personer med funktionsnedsättning, slaver, medlemmar av Jehovas vittnen, hbtqi-personer och politiska dissidenter.

I årtionden har förintelseöverlevare delat med sig av sina berättelser som ett led i **hågkomsten** av förintelsen. I dag har dock alla överlevare blivit gamla eller gått bort. De som var vuxna under andra världskriget och hade de tydligaste minnena av förintelsen är inte längre med oss. Att bevara och hedra deras arv, se till att deras historier inte glöms bort och återberättas korrekt, och att hitta nya former för hågkomst är utmaningar och skyldigheter för denna generation och framtida generationer av européer.

Som det nu är har 5 % av Europas invånare aldrig hört talas om förintelsen, och mindre än hälften av invånarna anser att den lärs ut tillräckligt i skolorna¹⁰². **Utbildning och forskning** spelar en nyckelroll för att öka människors kunskap om förintelsen.

Fri, öppen och oberoende forskning är ett grundläggande värde för demokratier. Forskning om alla aspekter av förintelsen är också viktig för att öka förståelsen för hur förintelsen var möjlig i Europa. Med 25 miljoner euro (2010–2024)¹⁰³ bidrar **den europeiska forskningsinfrastrukturen för förintelsen** (EHRI)¹⁰⁴ – det största EU-finansierade forskningsinitiativet om förintelsen globalt – till att knyta samman forskarsamhället genom att tillgängliggöra utspridda källor med anknytning till förintelsen i och utanför Europa. I detta avseende kommer EHRI att utvidga sitt forskningsfokus på uttryck för antisemitism som ledde till förintelsen.

¹⁰¹ [Rådets rekommendation \(2018/C 195/01\)](#), 22 maj 2018.

¹⁰² Två tredjedelar av européerna är övertygade om att minnet av förintelsen bidrar till att sådana grymheter aldrig kommer att inträffa igen. ([CNN Poll: Anti-Semitism in Europe – A shadow over Europe, 2018.](#))

¹⁰³ EHRI, som finansieras genom EU:s ramprogram för forskning och innovation, håller för närvarande på att bli en långsiktig europeisk infrastruktur som bygger på gemensam finansiering från medlemsstaterna.

¹⁰⁴ <https://www.ehri-project.eu/>.

Man måste också utveckla olika sätt att öka medvetenheten, särskilt i ett lokalt sammanhang, där platser ”där förintelsen inträffade” – från synagogor till judiska kulturmiljöer och från gömställen till avrättningsplatser – ofta inte syns. Detta kan innebära **ett nätverk som gör det möjligt för skolelever, yrkesverksamma och allmänheten att spåra den judiska närvaron i Europa** under århundradenas lopp och underlätta lokala initiativ för att besöka och restaurera kultur- och minnesplatser.

Kommissionen kommer också att främja en **offentlig debatt** (på nätet eller i stadshuset) om förintelsens betydelse i ett diversifierat EU och stödja uppförandet av ett dialogbaserat **uropeiskt förintelsemonument** i Bryssel, som ska vara kopplat till konstverk i EU:s huvudstäder.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Stödja **inrättandet av ett nätverk av platser ”där förintelsen ägde rum”**, också ekonomiskt, i samarbete med lokalsamhällena.
- Göra **projektfinansiering tillgänglig genom programområdet europeisk hågkomst** inom programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden för att minnas förintelsen. Detta ska också ske genom **digitalisering av arkiv och vittnesmål** från förintelseöverlevare.
- Fortsätta sin närvaro vid och sitt stöd till **minnesdagar och minnesevenemang för förintelsen**, både på EU-nivå och på nationell nivå, i samarbete med kommissionens representationer i medlemsstaterna och EU:s delegationer.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- **Högtidlighålla förintelsen offentligt** i nära samarbete med det judiska samfundet, också med deltagande av de nationella parlamenten.
- Se till att **förintelsens universella karaktär återspeglas i utbildning** och bedöma hur effektiv undervisningen är, även i ett multietniskt klassrum som präglas av mångfald.
- **Bli aktiva partner i genomförandet av EHRI-infrastrukturen**, bland annat genom ekonomiska bidrag.

3.3. Förnekande, förvanskning och bagatellisering av förintelsen

Yttringarna av förnekande, förvanskning och förringande av förintelsen ökar tyvärr. 53 % av européerna upplever förintelseförnekelse som ett problem i sitt land¹⁰⁵. 62 % av judarna har sett eller hört icke-judiska personer antyda att förintelsen är en myt eller har överdrivits¹⁰⁶. Förnekelse, förvanskning och förringande av förintelsen används ofta för att nära hat mot den judiska befolkningen och i ett försök att skriva om europeisk och judisk historia. Den nedbrytande verkan på det kollektiva historiska minnet och på motståndskraften och sammanhållningen i våra demokratiska samhällen bör inte underskattas och kräver särskilda insatser. Hatpropaganda som rör urskuldande, förnekande eller flagrant förringande av förintelsen är förbjuden enligt rambeslutet om bekämpande av rasism och främlingsfientlighet¹⁰⁷.

¹⁰⁵ [Eurobarometer 484: Perceptions of antisemitism, januari 2019.](#)

¹⁰⁶ [Andra FRA-undersökningen 2018.](#)

¹⁰⁷ [Rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008.](#)

För utbildningsändamål och för att öka medvetenheten samarbetar kommissionen med IHRA – som permanent internationell partner – och använder IHRA:s definition av förnekelse och förvrängning av förintelsen¹⁰⁸ för att bekämpa detta fenomen. Ett exempel är informationskampanjen ProtectTheFacts¹⁰⁹, som är inriktad på att motverka förvrängning av förintelsen. I **partnerskap med IHRA och Unesco** kommer kommissionen att vidareutveckla andra initiativ som bygger på IHRA:s rekommendation om erkännande och motverkande av förvanskning av förintelsen¹¹⁰.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen kommer att göra följande:

- Främja användningen av **IHRA:s definition av förnekelse och förvanskning av förintelsen** i utbildningssyfte och för att öka medvetenheten.
- Utarbeta en **handbok om bästa praxis i kampen mot förnekelse, förvanskning och förringande av förintelsen**.
- Stödja och stärka **kampanjer i sociala medier** tillsammans med Unesco, IHRA och andra internationella partner och grupper i det civila samhället för att öka medvetenheten om förnekelse och förvanskning av förintelsen och aktivt bekämpa detta.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Aktivt delta i **informationskampanjer mot förnekande, förvanskning och förringande av förintelsen**.

IV. FRÄMST I DEN GLOBALA KAMPEN MOT ANTISEMITISM

”Världen som vi har skapat den är en process av vårt tänkande. Den kan inte förändras utan att vi förändrar vårt tänkande.”

– **Albert Einstein**

Den judiska befolkningen i världen uppskattas till 15,2 miljoner¹¹¹. Av dessa lever 45 % eller 6,9 miljoner i Israel. Med omkring 6 miljoner människor är USA hem för det näst största judiska befolkningen. Utöver de 1,5 miljoner judar som finns i EU lever de återstående judiska befolkningsgrupperna utspridda över hela världen på alla bebodda kontinenter¹¹².

Antisemitiska fördomar är utbredda i hela världen. Enligt forskning av Anti-Defamation League¹¹³ om attityder till och åsikter om judar, har 74 % av befolkningen i Mellanöstern/Nordafrika antisemitiska uppfattningar, även om det också finns vissa positiva signaler, såsom den nyligen inledda normaliseringen av förbindelserna mellan Israel och ett antal länder i regionen^{114 115}. I Västeuropa¹¹⁶ är siffran 24 % och i Östeuropa 34 %, medan

¹⁰⁸ [IHRA:s arbetsdefinition av förnekelse och förvanskning av förintelsen](#).

¹⁰⁹ <https://ec.europa.eu/newsroom/just/items/700272/default>; www.againstholocaustdistortion.org.

¹¹⁰ IHRA ‘[Recommendation on Recognising and Countering Holocaust Distortion](#)’.

¹¹¹ <https://www.jewishagency.org/jewish-population-5782/>.

¹¹² [World Jewish Population 2019](#), av Sergio DellaPergola, i Arnold Dashefsky och Ira M. Sheskin (eds.), American Jewish Year Book 2019, The Annual Record of the North American Jewish Communities since 1899; [World Jewish Population on Eve of New Year – 14.7 Million, Haaretz](#).

¹¹³ <https://global100.adl.org/map>.

¹¹⁴ Förenade Arabemiraten, Bahrain och Sudan (2020), följt av Marocko (januari 2021).

¹¹⁵ Påbörjandet av uppförandet av en synagoga i Förenade Arabemiraten är ett annat gott exempel.

¹¹⁶ Det bör noteras att det i den forskning som utförs av *Anti-Defamation League* inte ingår några genomsnittliga uppgifter om EU; i kategorin ”Västeuropa” ingår inte heller alla EU-länder. För uppgifter per medlemsstat, se [webbplatsen](#).

den i Nord- och Sydamerika är 19 %, i Asien 22 % och i Afrika söder om Sahara 23 %. Situationen för storleken på den judiska befolkningen varierar avsevärt mellan länderna. Judar är utsatta för risk och drabbas av antisemitiska attacker och incidenter runt om i världen. Antisemitiska fördomar finns också i länder som saknar judisk befolkning.

I detta sammanhang bekräftar Europeiska kommissionen sitt fasta och otvetydiga engagemang för den globala kampen mot antisemitism. Alla former av antisemitism, uppvigling till hat eller våld är oacceptabla och oförenliga med Europeiska unionens och dess medlemsstaters värderingar och mål. De måste hanteras med beslutsamma åtgärder, både på europeisk och nationell nivå. Dessa principer är inte förhandlingsbara för Europeiska kommissionen. Mot bakgrund av ovanstående är det av avgörande betydelse att förebyggande och motverkande av antisemitism integreras i alla dess former och inom alla politikområden.

4.1. Användning av alla instrument för att ta itu med antisemitism genom EU:s yttre åtgärder

EU bygger på ett starkt engagemang för att främja och skydda mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen i hela världen. Detta åtagande ligger till grund för EU:s utvidgnings- och grannskapspolitik och dess politik gentemot andra länder utanför EU samt dess arbete i internationella organisationer. Alla länder bör skydda rätten för var och en, också personer i den judiska befolkningen, att ha, inte ha eller ändra sin religion eller övertygelse, att offentligt utöva sin religion eller övertygelse och att inte utsättas för diskriminering, förföljelse eller våld på grund av religion eller övertygelse eller på grund av ras eller etniskt ursprung. I **EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024** fastställs ambitionsnivån och prioriteringarna för EU och dess medlemsstater på detta område i förbindelserna med länder utanför EU. I **2013 års riktlinjer om religions- och trosfrihet utanför EU**¹¹⁷ och **2019 års riktlinjer om icke-diskriminering i samband med yttre åtgärder**¹¹⁸ anges verktyg som ska användas av EU:s externa avdelningar för att ta itu med kränkningar av religions- och trosfriheten och bekämpa diskriminering, även sådan som riktas mot judar¹¹⁹.

EU kommer att använda **alla tillgängliga verktyg** för att, med beaktande av IHRA:s definition av antisemitism¹²⁰, uppmana partnerländer att aktivt bekämpa antisemitism i politiska dialoger och människorättsdialoger och i sitt bredare samarbete med partnerländerna. Detta stöds genom tematiska och geografiska program och EU:s grannskaps- och utvidgningspolitik, inbegripet i stabiliserings- och associeringsprocesserna.

EU kommer aktivt att samarbeta med internationella organisationer, särskilt Förenta nationerna, Europarådet och OSSE, samt med regionala organisationer¹²¹ i **gemensamma åtgärder för att bekämpa diskriminering och antisemitism**. EU kommer att intensifiera insatserna inom utbildningssektorn och fortsätta att verka för att **utbildningsmaterialet till fullo överensstämmer med Unescos normer** för fred, tolerans, samexistens och icke-våld i

¹¹⁷ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/06_hr_guidelines_religion_en.pdf.

¹¹⁸ https://eeas.europa.eu/sites/default/files/11_hr_guidelines_external_action_en.pdf.

¹¹⁹ Till detta kommer arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar om en [rättighetsbaserad strategi för utvecklingssamarbete](#) som ger EU:s personal vägledning när det gäller att integrera icke-diskriminering fullt ut i projektcykeln. Antaget den 30 juni 2021.

¹²⁰ Även länder utanför EU [har godkänt eller antagit IHRA:s definition](#): Albanien, Australien, Argentina, Bahrain, Kanada, Guatemala, Israel, Moldavien, Nordmakedonien, Serbien, Sydkorea, Förenade kungariket, Förenta staterna och Uruguay.

¹²¹ Inklusivt Amerikanska samarbetsorganisationen (som i juni 2021 inrättade ett särskilt sändebud för bekämpande av antisemitism) och Islamiska samarbetsorganisationen.

sitt samarbete om utbildning med partnerländer. Material som strider mot dessa principer kan äventyra fred och samlevnad och ska inte finnas i läromedel eller klassrum.

EU:s särskilda representant för mänskliga rättigheter och det särskilda sändebudet för religions- och trosfrihet utanför EU kommer att fortsätta att systematiskt ta upp frågor om antisemitism i sitt arbete. Dessutom kommer EU att **stärka det globala samarbetet mellan särskilda sändebud och samordnare** med avseende på kampen mot antisemitism.

Israel är en viktig partner för Europeiska unionen, också i den globala kampen mot antisemitism. EU kommer att sträva efter att ytterligare förstärka **högnivåseminariet mellan EU och Israel** om bekämpande av rasism, främlingsfientlighet och antisemitism, som anordnas gemensamt varje år, med fokus på operativ uppföljning.

Åtgärder som syftar till att bekämpa antisemitism kan stödjas genom **NDICI:s¹²² tematiska program Europa i världen** om mänskliga rättigheter och demokratiinitiativ som tar upp icke-diskriminering. Som ett led i sin utbildning om mänskliga rättigheter för personal vid delegationer och högkvarter kommer EU att inkludera särskilda sessioner om religions- och trosfrihet, däribland om bekämpning av antisemitism.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen och utrikesrepresentanten ska göra följande:

- Främja **kampen mot** diskriminering på grund av religion eller etnisk bakgrund, inbegripet **antisemitism i dialoger om politik och mänskliga rättigheter** och i bredare samarbeten med partnerländer utanför EU.
- Säkerställa **utbildning om grundläggande rättigheter** och genomförande av interkulturell dialog för relevanta aktörer, inbegripet lärare från länder utanför EU.
- Säkerställa att **EU:s externa medel**, i överensstämmelse med befintliga åtgärder, **inte felaktigt tilldelas** verksamheter som uppmanar till hat och våld, däribland mot judar¹²³.
- **Intensifiera engagemanget inom utbildningssektorn** för att främja utbildningsmaterialets fullständiga överensstämmelse med Unescos normer för fred, tolerans, samexistens och icke-våld, beroende på vad som är lämpligt.
- Stärka **samarbetet med det judiska civilsamhället** och judiska religiösa organisationer för att motverka antisemitiska handlingar och begränsningar av religions- och trosfriheten genom nätverket av EU-delegationer och högkvarter.
- Överväga **nya EU-finansierade projekt** i och utanför EU:s grannskap för att förebygga och motverka antisemitism och främja judiskt liv.
- Uppmuntra EU-delegationerna att **inkludera rapportering av antisemitiska incidenter i länder utanför EU** i sin regelbundna politiska rapportering.
- Förstärka seminariet mellan EU och Israel för att ytterligare **stärka samarbetet mellan EU och Israel i kampen mot antisemitism**.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Ha ett nära samarbete på EU-nivå för att **gemensamt motverka antisemitism** genom internationella organisationer.
- Införliva **kampen mot antisemitism i alla sina strategier och strategier för**

¹²² Instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete.

¹²³ I enlighet med rådets rambeslut 2008/913/RIF av den 28 november 2008 om bekämpande av vissa former av och uttryck för rasism och främlingsfientlighet enligt strafflagstiftningen, artikel 136 i budgetförordningen, kompletterad 2018 med ytterligare operativa riktlinjer för att förhindra uppmaning till hat och våld.

mänskliga rättigheter, med beaktande av IHRA:s definition av antisemitism.

- Stödja **projekt och organisationer** som bekämpar antisemitism och främjar judiskt liv i alla delar av världen.

4.2. Skydda judiska kulturarv och hedra minnet av förintelsen

Det judiska kulturarvet är synligt på många platser i Mellanöstern, Asien och andra platser runtom i världen, vilket vittnar om judiska samhällens historiska närvaro i dessa regioner. Stora delar av detta arv står övergivet eftersom det på många platser inte längre finns några judiska gemenskaper. Det judiska kulturarvet är, liksom allt kulturarv, ett gemensamt och viktigt uttryck för kulturell mångfald och förtjänar ett särskilt skydd i hela världen. EU har tillsammans med medlemsstaterna en viktig roll att spela när det gäller att hjälpa lokala, regionala och internationella partner att **skydda kulturarvet** genom utbildning, kompetensutveckling och kunskapsöverföring samt förstärkt samarbete¹²⁴. EU kommer att stödja **dialogen mellan kulturer och religioner** för att stärka skyddet av kulturarvet genom arbete med gemensam historia och gemensamt minne, och lägga grunden för samhällen att leva fredligt tillsammans i en mångkulturell miljö. EU kommer att fortsätta att främja minnet av förintelsen på internationell nivå och **offentligt påtala förnekelse, förvanskning och förringande av förintelsen** i länder utanför EU, inklusive i internationella forum.

Nyckelåtgärder:

Kommissionen och utrikesrepresentanten ska göra följande:

- Främja och stödja **skydd, återställande och återupplivande av allt materiellt och immateriellt kulturarv**, inbegripet judiskt sådant, i linje med dess politik för internationella kulturella förbindelser och kulturarv.
- Integrera **interkulturell och interreligiös dialog i kulturarvsinsatserna**.
- Söka möjligheter att inkludera **bevarande av judiskt kulturarv** i programplaneringen i och utanför grannskapet.
- Fortsätta att organisera och delta i **högnivåevenemang** rörande minnet av förintelsens offer (minneshögtider, minnesdagen för förintelsen).

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Tillsammans med EU i FN-sammanhang bidra till att **skydda kulturarvet i hela världen, inbegripet det judiska arvet**, i linje med rådets slutsatser om EU:s strategi för kulturarv vid konflikter och kriser.
- Uppmärksamma den **internationella minnesdagen med anledning av förintelsen** i samarbete med EU:s delegationer via deras ambassader i tredjeländer och i internationella organisationer.

V. GENOMFÖRANDET AV STRATEGIN

Kampen mot antisemitism i EU är ett gemensamt ansvar. Den kräver gemensamma insatser och åtgärder på alla nivåer. EU:s institutioner och organ, medlemsstater, internationella organisationer, judiska organisationer och gemenskaper samt aktörer inom mänskliga rättigheter och det civila samhället har alla en roll att spela när det gäller att uppnå strategins mål. Kommissionen uppmanar Europaparlamentet, rådet och medlemsstaterna att samarbeta

¹²⁴ Meddelandet [Mot en EU-strategi för internationella kulturella förbindelser](#) och [rådets slutsatser om EU:s strategi för kulturarv vid konflikter och kriser](#), med det tillhörande särskilda konceptet, ligger till grund för EU:s arbete.

vid genomförandet av denna strategi. Kommissionen uppmanar Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att främja dialogen med lokala och regionala myndigheter och civilsamhället, inklusive arbetsmarknadens parter, om hur man kan gå vidare för att skapa ett europeiskt samhälle utan antisemitism.

Kommissionen kommer att aktivt stödja genomförandet av de föreslagna politiska åtgärderna genom olika finansieringsmöjligheter och uppmanar medlemsstaterna, judiska organisationer och gemenskaper samt civilsamhällets aktörer att utnyttja EU:s program.

Strategin kommer att genomföras under perioden 2021–2030. Omfattande genomföranderapporter kommer att offentliggöras under 2024 och 2029. Dessa kommer att bygga på synpunkter från medlemsstaterna, även när det gäller genomförandet av deras nationella strategier och politik. Med stöd av EU:s byrå för grundläggande rättigheter kommer dessa rapporter att omfatta övervakning av framstegen på nationell nivå, med beaktande av de åtaganden som gjordes i rådets förklaringar om antisemitism från 2018 och 2020.

SLUTSATS

Denna strategi är vårt åtagande att skapa en framtid för judiskt liv i och utanför Europa. Den innebär ett avgörande steg i kommissionens politiska engagemang för att skapa en europeisk union som är fri från antisemitism och alla former av diskriminering; målet är ett öppet, inkluderande och jämlikt samhälle i EU. Strategin återspeglar Europas åtagande att hålla minnet av förintelsen levande, även efter det att de sista överlevande från förintelsen har gått bort.

Att komma till rätta med antisemitismen uråldriga gissel kräver uthålliga insatser. Som förintelseöverlevaren Primo Levi sade ”det hände och därför kan det hända igen”. Den farliga ökningen av antisemitiska attacker bör vara en tillräcklig påminnelse om att inte stanna upp, utan oförtröttligt fortsätta våra kollektiva ansträngningar för att bekämpa antisemitismen. Samtidigt förtjänar judiska liv inte bara att skyddas, utan även att få möjlighet att utvecklas i all sin mångfald.

Europa kan blomstra bara om dess judiska samfund också gör det.